

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens
en Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

4 december 2023

Kenmerk

DGA-DAD / 41365169

nota

Voorstel voor verschillende maatregelen tegen
bijtincidenten door honden

Bijlage(n)

1

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Het onderwerp bijtincidenten krijgt veel aandacht in de media en de Tweede Kamer. Aanleiding zijn nieuwsberichten over de registratie van bijtincidenten door leden van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC). U heeft met deze chirurgen gesproken. De VVD heeft op diendag een vierpuntenplan voorgesteld om het aantal bijtincidenten terug te dringen, met brede steun uit de Kamer. U heeft plaatsgenomen bij Op1 om de geschetste problematiek te bespreken. Hier heeft u aangegeven een mix van maatregelen te willen nemen om bijtincidenten effectief aan te pakken.

Met bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de voorgenomen, nader uit te werken, mix van maatregelen om bijtincidenten aan te pakken.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met verzending van bijgevoegde brief aan de Kamer.

Kernpunten

- Bijtincidenten zijn een complex probleem, doordat ze worden veroorzaakt door verschillende factoren.
- Het probleem vraagt dan ook om een mix van stevige maatregelen, gericht op meerdere factoren.
- De voorgestelde vijf maatregelen zijn:
 1. *Verbieden van hoog-risicohonden zonder stamboom*
 2. *Vergroten van kennis bij eigenaren, met een verplichte cursus*
 3. *Instellen van een landelijk meldpunt en volledigere registratie*
 4. *Landelijk geldende muilkorf- en aanlijnplicht voor honden die risicovol gedrag vertonen*
 5. *Euthanasie van honden die ernstige schade hebben toegebracht*
- Deze maatregelen raken alle (toekomstige) hondeneigenaren.

- De maatregelen zijn tot stand gekomen na uitvoerige raadpleging van de (wetenschappelijke) literatuur, ervaringen van andere landen en gesprekken met deskundigen.
- De afgelopen jaren zijn in opdracht van uw ambtsvoorgangers meerdere onderzoeken uitgevoerd naar de preventie van bijtincidenten door honden. Op basis van deze onderzoeken zijn verschillende maatregelen genomen. Ook de voorgestelde vijf maatregelen zijn in lijn met de aanbevelingen uit deze onderzoeken.
- De maatregelen zelf en de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid moeten nader worden onderzocht en uitgewerkt.
- NB. In verschillende EU-landen zijn bijtincidenten enkel een aangelegenheid voor het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het valt daarom op dat LNV hierin een leidende rol heeft. Met name de maatregelen die zien op het vergroten van het welzijn van honden vinden wij wél binnen LNV passen (i.e. beter gereguleerde fokkerij, educatie van houders en het euthanaseren van honden die een ernstig bijtincident hebben veroorzaakt).

Toelichting

Politieke context

- Op 4 oktober jl. heeft VVD een vierpuntenplan voorgesteld om het aantal bijtincidenten terug te dringen, met brede steun uit de Kamer.
- De verkiezingsuitslag van de verkiezingen van 22 november jl. zorgt voor een andere zetelverdeling in de Kamer. Dit kan draagvlak voor de maatregelen beïnvloeden.
- Naar verwachting kan tijdens de geplande begrotingsbehandeling van LNV, 30 januari – 1 februari 2024 kan met de Kamer over de voorgestelde maatregelen gesproken worden.

Betrekken van stakeholders

- De problematiek rondom bijtincidenten is een gedeelde verantwoordelijkheid met het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV), voor openbare orde en veiligheid, en het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS), voor volksgezondheid. Ook raakt het voorstel aan de verantwoordelijkheden van het Openbaar Ministerie.
- Ten aanzien van het Landelijk Honden Dossier (LHD) zal opnieuw contact met gemeenten worden gezocht. In de Kamerbrief uit u uw ongenoegen over het achterblijven van aanmeldingen door gemeenten. Een overgrote meerderheid van gemeenten neemt nog geen deel aan het LHD.
- Bij het inventariseren van mogelijke maatregelen is gesproken met deskundigen, stakeholders en de relevante departementen en uitvoeringsorganisaties.
- Verschillende organisaties en experts hebben aangeboden om mee te denken over oplossingen. Deze partijen worden betrokken bij de verdere uitwerking van de maatregelen.
- Via burgercorrespondentie ontvangt u suggesties voor maatregelen, delen slachtoffers hun ervaringen en geven houders en fokkers hun visie. Ook deze input wordt waar mogelijk meegenomen bij de uitwerking van de maatregelen.

Toelichting bij voorgestelde maatregelen om nader uit te werken

Maatregel 1: verbieden van hoog-risicohonden zonder stamboom

- Uit meerdere wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat het verbieden van rassen niet effectief is. Het advies is daarom om, in plaats van een verbod op rassen, een verbod te verkennen op het houden van hoog-risico honden, op basis van kenmerken, tenzij deze een stamboom hebben. Dit is naar Frans voorbeeld.
- Reden voor het uitzonderen van stamboomhonden is dat voor deze groep honden geldt dat er zorgvuldige fokkerij en goede socialisatie plaatsvindt en fokkers letten

op een goede dier-eigenaar match. Dit is belangrijk om ongewenst gedrag te voorkomen. Ook wordt standaard DNA van stamboompups afgenomen en bewaard.

- Met dit verbod komt u ook tegemoet aan het voorstel van de VVD om honden met bepaalde kenmerken, zoals brede kaken, te verbieden.
- De Wet dieren biedt een bevoegdheid om dit bij ministeriële regeling in te voeren.
- Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid moeten nader worden onderzocht.

Maatregel 2: vergroten van kennis bij houders met een verplichte cursus

- Onvoldoende hondenkennis bij de eigenaar is één van de belangrijkste factoren bij het ontstaan van bijtincidenten.
- Een verplichte theoriecursus vóór aanschaf, in combinatie met een verplichte praktijktraining met de aangeschafte hond, kan het risico op bijtincidenten verminderen door het tegengaan van impulsaankopen, verbeterde herkenning van stresssignalen van de hond en betere waarborging van het welzijn van de hond.
- Dit kan verplicht worden bij algemene maatregel van bestuur.
- Voor deze maatregel moet een theoriecursus ontwikkeld worden en is accreditatie van kynologisch instructeurs noodzakelijk, om de kwaliteit van de praktijktraining te borgen.

Maatregel 3: instellen van een landelijk meldpunt en vollediger registratie

- U heeft aangegeven een betere registratie van bijtincidenten te willen. De VVD stelt een landelijk meldpunt voor (Meldpunt 144) en landelijke registratie van bijtincidenten in het LHD.
- Bij een landelijk meldpunt, zoals 144, kan iedereen signalen delen. 144 kan de meldingen vervolgens doorzetten naar de Politie of gemeente. Deze melding komt dan in het politiesysteem of in het LHD. Deze twee systemen zijn al gekoppeld.
- De infrastructuur voor deze maatregel bestaat al. Wel moeten er nog afspraken gemaakt worden over de uitvoering.
- NB. Wij zijn geïnformeerd dat meldpunt 144 recent heeft moeten afschalen in verband met financiële dekking. Deze maatregel zal naar verwachting dus kosten met zich meebrengen.

Maatregel 4: mogelijkheid tot opleggen landelijke muilkorf- en aanlijnplicht

- De VVD stelt voor om maatregelen die nu door gemeenten aan een houder worden opgelegd op landelijk niveau op te leggen zoals bijvoorbeeld door de LID of politie.
- Het opleggen van een maatregel die in het hele land geldt kan bijdragen aan het vergroten van de veiligheid en aan helderheid en uniformiteit in alle gemeentes.
- Dit vergt een wetswijziging. Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid zal worden onderzocht.

Maatregel 5: euthanasie van honden die ernstige schade hebben toegebracht

- Honden die ernstige letselschade hebben toegebracht aan mens of dier vormen een té groot risico wanneer zij terugkeren in de maatschappij.
- Het voorstel is om te onderzoeken of de vaak lange wachttijd bekort kan worden en het besluit van eventueel euthanaseren eerder genomen kan worden voor honden waarvoor de kans nihil is dat indiening van een klaagschrift door de eigenaar tot een andere afweging dan euthanaseren zal leiden.
- Voor honden die hebben gebeten, maar geen ernstige letselschade hebben toegebracht, en waarvan de officier van justitie of rechter beslist dat zij terug mogen naar de eigenaar, kan herhaling worden voorkomen door het opleggen van een educatieve maatregel en een fokverbod.
- Deze maatregel vraagt afspraken met het Openbaar Ministerie (zowel t.a.v. euthanaseren als de educatieve maatregel).